

rok 1 - 10 mp, 10 - 20 mp, 20 - 60 mp és e fölött. A megvizsgált jellemző adatok közül főleg a százalékos gyakoriság napi és évi menete említendő, valamint ezeknek az aktivitással való összefüggése.

W. Ullmann

BEMERKUNGEN ZUR THEORIE DES MECHANISCHEN EMPFANGERS HSJ-I

Der Einsatz von hochwertigen elektromechanischen Wandler- und Registriertsystemen ist sowohl wissenschaftlich als auch wirtschaftlich nur dann gerechtfertigt, wenn die verwendeten mechanischen Empfänger einwandfrei funktionieren. Aus diesem Grund resultiert der mechanische Empfänger des neuen Jenaer Horizontalseismographen HSJ-I aus eingehenden theoretischen Untersuchungen. Es werden einige für die optimale Konstruktion des Empfängers massgebende Regeln erläutert. Die Ausführungen ergänzen den Vortrag "Ein neuer Horizontalseismograph mit galvanometrischer Registrierung" auf der Tagung der Deutschen Geophysikalischen Gesellschaft in Bad Soden 1959 (veröff. in Zeitschr.f. Geophysik, Jahrg. 25.1959. H.6.).

MEGJEGYZÉSEK A MECHANIKAI HSJ-I VEVŐKÉSZÜLEK ELMELETÉHEZ

W. Ullmann

A nagyértékű elektromechanikai átalakító- és regisztrálórendszer bevezetése mind tudományos, mind gazdasági szempontból csak akkor célszerű, ha az alkalmazott vevők kifogástalanul működnek. Ezért az új jénai HSJ-I típusu horizontális szeizmográf vevőkészüléke mélyreható elméleti vizsgálatok eredményeként jött létre. Az előadás néhány, a vevő optimális konstrukciója szempontjából mérvadó szabályt ismertet, és az "Új horizontális szeizmográf galvanométeres regisztrálással" c. előadást egészíti ki, amely a Német Geofizikai Társaság 1959-ben Bad Soden-ben tartott ülésén hangzott el (megjelent a Zeitschrift für Geophysik", 25. évf. 1959. 6. számában.).

W. Ullmann und R. Maaz

BEMERKUNGEN ZUR ORTUNG VON GEBIRGSSCHLAGEN

Unter idealisierten Annahmen wird die Lokalisation von Gebirgsschlägen aus den Differenzen der (ersten) Einsätze von vier identischen Seismographen untersucht. Bei nichtkomplanaren Stationsanordnungen trennt eine komplizierte Fläche je zwei Herdorte, deren Laufzeitdifferenzen übereinstimmen. Diese Trennfläche darf das Untersuchungsgebiet nicht schneiden, damit der Herd eindeutig lokalisierbar

ist. Die "Vorzeichenmatrix der Laufzeitdifferenzen" liefert ohne numerischen Aufwand eine gewisse Herdumgebung. Mit vier komplanaren, nichtkonvex angeordneten Stationen ist der Herd im wesentlichen eindeutig lokalisierbar.

MEGJEGYZÉSEK A BÁNYARENGÉSEK HELYÉNEK MEGÁLLAPÍTÁSÁRA

W. Ullmann - R. Maaz

Eszményi feltételek mellett vizsgálják meg a bányarengések helyének megállapítását, négy azonos szeizmográf (első) beérkezéseinek különbségeiből. Nem komplanáris állomások esetében bonyolult felület választ el két-két góc-helyet, amelyek menetidő-különbségei egyeznek. Ennek a választófelületnek, hogy a góc helye egyértelműen legyen meghatározható, sehosem szabad a vizsgálati területet metszenie. A "menetidő-különbségek előjelmatrixa" különösebb számítások nélkül egy bizonyos góc-környezetet ad meg. A góc négy komplanáris, nem konvexen elrendezett állomással lényegében egyértelműen meghatározható.

P. Bencze

ÜBER DEN ZUSAMMENHANG DES ELEKTROMAGNETISCHEN FELDES DER ERDE UND DER ATMOSPHARISCHEN ELEKTRIZITAT

Nach einem kurzen historischen Rückblick werden einige Gesichtspunkte aufgezählt, die bei einer modernen Weiterentwicklung der Erforschung der atmosphärischen Elektrizität zu befolgen sind. Insbesondere wird auf die Rolle der Ionosphäre und auf die Wechselwirkung zwischen dem meteorologischen Geschehen und der Gestaltung der Ionosphäre hingewiesen.

A FÖLDI ELEKTROMÁGNESES TÉR ÉS A LÉGELEKTROMOSSÁG KÖZÖTTI KAPCSOLATRÓL

Bencze Pál

Rövid történelmi visszapillantás után szerző néhány gondolatot fejt ki azokról a szempontokról, melyeket a légköri elektromossági vizsgálatok korszerű fejlesztésénél figyelembe kell venni. Különösen hangsúlyozza az ionoszféra szerepét és a meteorológiai folyamatok és az ionoszféra alakulása közötti kölcsönhatást.